

OOG voor armoede

HANDLEIDING OM DE DIALOOG

jeugdwecker **EN** BEGELEIDERS *te faciliteren*

VAN
KINDEREN,
JONGEREN EN
GEZINNEN IN ARMOEDE

Colofon

De Ambrassade zet de jeugd, het jeugdwerk, jeugdinformatie en het jeugdbeleid op de kaart. We versterken de positie van kinderen en jongeren in de samenleving en hebben een positieve impact op hun levenskwaliteit.

We strijden voor een samenleving waarin kinderen en jongeren hun leven zelf in handen kunnen nemen. We versterken de kansen en kwaliteit van het jeugdwerk, jeugdinformatie en het jeugdbeleid.

Redactie:

De Ambrassade:
Don Pandzou, Miet Neyens en Marian Michiels

Uit De Marge:
Hanne Daniëls en Hannes Vanhee

Vormgeving: De Aanstokerij

Verantwoordelijke uitgever: Eva Vereecke

Redactieadres:

De Ambrassade
Leopoldstraat 25
1000 Brussel
T 02 551 13 50
E info@ambrassade.be
W www.ambrassade.be

Voor meer informatie over deze handleiding contacteer Don Pandzou (don.pandzou@ambrassade.be)

Deze handleiding kwam tot stand i.s.m Uit De Marge/CMGJ vzw

© 2017

Inleiding

Eén op de tien Vlaamse kinderen en jongeren groeit op in armoede. Dit wekt ook bij het jeugdwerk heel wat vragen op. Jeugdwerk kan en moet die problemen niet allemaal oplossen, maar kan wel zijn steentje bijdragen.

Wat kunnen wij als jeugdwerk doen in de strijd tegen armoede?

Alle kinderen en jongeren hebben recht op vrije tijd, ook kinderen in armoede. Als jeugdwerk moeten we er mee voor zorgen dat iedereen die nood heeft aan jeugdwerk, ergens een plekje vindt.

Veel jeugdwerkorganisaties zijn enthousiast om het thema (kinder) armoede aan te pakken. Maar om dat ten gronde te kunnen doen, is meer dan goede wil nodig.

Je kan in jouw werking financiële, psychologische en fysieke drempels wegwerken om meer kinderen en jongeren in armoede te bereiken. Maar het gaat niet alleen om hoe je de toegang voor iedereen verzekert. Het gaat ook over hoe je als jeugdwerk een warm nest kan bieden aan alle kinderen en jongeren.

Een belangrijk antwoord ligt in het zoeken naar verbinding. Dialoog is daarin een krachtig instrument: niet meer 'praten over' maar effectief 'praten met'.

OOG voor armoede en dialOOGcoaches

In 2015 is het project 'OOG voor armoede' gestart. De Ambrassade zet daarbij in samenwerking met Uit de Marge/CMGJ lokale dialOGEN op tussen jeugdwerkers enerzijds en begeleiders van kinderen, jongeren en hun gezinnen in armoede anderzijds. Door met elkaar in dialOOG te gaan, krijgen jeugdwerkers een beter inzicht in de omstandigheden waarin kinderen en jongeren in armoede opgroeien. Jeugdwerkers en begeleiders worden ter plekke ondersteund door dialOOGcoaches.

De handleiding 'DialOOG voor Armoede' verzamelt good practices en handvatten voor jeugdwerkers die een laagdrempelige dialOOG willen opzetten met armoedeorganisaties.

Wil je meer weten over het maatschappelijk kader van kinderarmoede? Lees dan Deel één van deze handleiding. Deel twee legt uit wat het jeugdwerk kan doen. En Deel drie bestaat uit een praktisch stappenplan dat je op weg zet om dialOGEN tussen jeugdwerkorganisaties en begeleiders van kinderen, jongeren en hun gezinnen in armoede mogelijk te maken.

Inhoud

Deel 1: Waaxom inrjetten op armoede? **6**

- 1. Cijfers spreken boekdelen** **7**
- 2. Wat is armoede?** **8**
- 3. Verschillende blikken op armoede** **9**
 - 3.1. Focus op het individu **9**
 - 3.2. Focus op de samenleving **9**
- 4. Visie 'exit kinderarmoede'** **11**

Deel 2: Wat kan jeugdwerk betekenen? **12**

- 1. Wat kan jeugdwerk doen in de strijd tegen armoede?** **13**
- 2. Jouw organisatie kiest er voor om in te zetten op armoede. DialOOG is de eerste stap.** **16**
- 3. De methodiek van de dialOOGcoach toegelicht** **17**
 - 3.1. Wat is een dialoog? **17**
 - 3.2. Wat is een DialOOGcoach? **17**
 - 3.3. Hoe ga je van start? **18**
 - 3.4. Methodiek voor een kwaliteitsvolle dialoog **18**
 - 3.5. Vuistregels voor een kwaliteitsvolle dialOOG **20**

Deel 3: Dcaaiboek voor dialoogcoaches stappenplan 22

Stap 1: overtuig je achterban	24
Stap 2: ga op zoek naar een dialoogpartner	28
Stap 3: bereid de dialoogpartners voor	32
Stap 4: ondersteun de dialoog	34
Stap 5: van dialoog naar actie(s)	37
Stap 6: reflecteer, evalueer en veranker	40

Deel 4 Wekvoornen 42

Stap 1

Roodkapje en de wolf	43
Take a step forward	44
Our street	46
De hete aardappel	47

Stap 3

Wolken	48
Met groep in zee	49

Stap 4

Beelden dialoog	50
Mobiele dialoog	51

Deel 5: Laat je verdeden inspiceen 52

Deel 1

WAAROM INZETTEN OP ARMOEDE?

- Waarom moeten we met jeugdwerk inzetten op armoede?
Cijfers spreken boekdelen. P. 7
- Maar wat is armoede dan precies?
Een definitie. P. 8
- Je kan op verschillende manieren kijken naar de armoedeproblematiek.
Die blik is nooit neutraal. Wees je daarvan bewust. P.9
- Hoe kijken we vanuit de visie van De Ambrassade naar armoede en de bestrijding ervan? P. 11

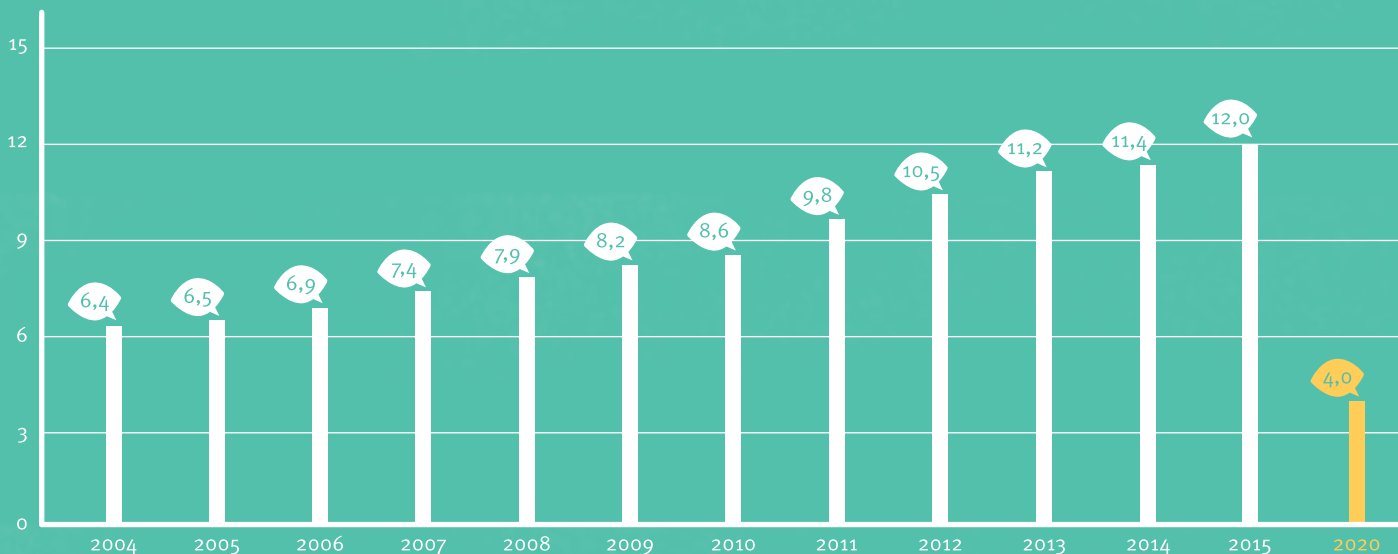

1. Cijfers spreken boekdelen

Leven in armoede wordt doorgaans berekend aan de hand van het mediaan-inkomen van een land. Wanneer je minder dan 60% van het mediane inkomen verdient, word je geconfronteerd met een armoederisico. Anno 2015 heeft 15,5% van de Belgen het risico om in armoede te leven op basis van het inkomen¹. Bij jongeren ligt het risico nóg hoger: 19% bij min-25-jarigen.

Kansarmoede wordt dan weer gedefinieerd als een duurzame toestand waarbij mensen beknot worden in hun kansen om voldoende deel te nemen aan maatschappelijk hooggewaardeerde goederen, zoals onderwijs, arbeid en huisvesting. In 2015 groeit 12% van de zeer jonge kinderen in Vlaanderen op in kansarmoede, volgens de kansarmoede-index van Kind en Gezin. Op 10 jaar tijd betekent dat meer dan een verdubbeling!

Kansarmoede-index van Kind en Gezin, Vlaams Gewest, 2004-2015, in %

64% van de kinderen die opgroeien in kansarmoede heeft een moeder van niet-Belgische origine.

We kunnen er niet om heen. De armoedecijfers zijn schrikwekkend hoog en de uitdagingen enorm groot. Dit is een samenleving als de onze onwaardig.

¹ http://www.armoedebestrijding.be/cijfers_aantal_armen.htm

€1.115 netto per maand voor een alleenstaande

€2.341 netto per maand voor een koppel met twee kinderen

2. Wat is armoede?

Bestaat er een eenduidige definitie van armoede? In Vlaanderen is de definitie van Vranken nog altijd courant:

Mensen in armoede zitten gevangen in een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen.

Vranken & Geldof
1991:19

Vranken
2012:36

Die definitie benadrukt dat armoede een complex probleem is en dat het zorgt voor uitsluiting op verschillende domeinen zoals gezondheid, onderwijs, wonen, werk, vrije tijd, ... Uitsluiting op het ene domein zorgt bovendien vaak voor uitsluiting op het andere.

Maar de definitie schenkt weinig aandacht aan het materiële aspect. Terwijl armoede in de eerste plaats een inkomensgerelateerd probleem is: te weinig inkomsten en/of teveel uitgaven. Er is nood aan een structurele aanpak. Dat betekent dat we armoede bij de wortels moeten aanpakken: elk gezin moet over een voldoende budget beschikken om een menswaardig bestaan te kunnen leiden.

3. Verschillende blikken op armoede

Je kan op verschillende manieren kijken naar armoede. Zo kan je een onderscheid maken tussen een individuele, collectieve en een structurele kijk op armoede. In realiteit combineer je vaak verschillende blikken. Wees bewust van welke blik jij hebt of welke blik iemand anders heeft. Want die blik bepaalt in grote mate de manier waarop we armoede (al dan niet) willen bestrijden. Spreken over armoede is nooit neutraal.

3.1 FOCUS OP HET INDIVIDU

- **'De arme' als schuldige**

Sommige mensen leggen de schuld van de armoede bij de armen zelf. Arme mensen zijn lui, verkwisten hun geld of weigeren zich 'behoorlijk' te gedragen. Wie arme mensen als schuldigen ziet, laat hen aan hun lot over of gaat over tot disciplineren, verplichte integratie of verwijdering uit de samenleving. Op die manier wil men de 'hinder' die armen -door hun eigen schuld- veroorzaken aan de samenleving beperken of ongedaan maken.

- **'De arme' als slachtoffer**

Andere mensen wijten de armoede aan situaties die de arme overkomen buiten zijn of haar wil, bijvoorbeeld ziekte, een handicap of het overlijden van een kostwinner in het gezin. Volgens dit **'individuele ongevalmodel'** hebben armen tegenslag gehad in hun leven. Als samenleving of als individu heb je dan de plicht om die mensen te helpen: steun aan weduwnaars en weduwen, gehandicapten, zieken of arbeidsongeschikten. Wanneer dit niet gebeurt op basis van individuele liefdadigheid, maar georganiseerd wordt, dan evolueren we in de richting van de sociale zekerheid. De neiging vanuit deze benaderingen die focussen op het individu bestaat erin om een onderscheid te maken tussen de zogenaamde 'goede' armen (zij die een individuele tegenslag hebben gekend) en de 'slechte' armen, die toch zelf 'schuld' hebben aan hun toestand.

3.2 FOCUS OP DE SAMENLEVING

Bij de individuele benaderingen wordt voorbijgegaan aan de maatschappelijke context waarbinnen armoede plaatsvindt. Armoede wordt voor een belangrijk deel bepaald door economische en sociale ontwikkelingen in de samenleving, die niet vanuit zogenaamde individuele tekorten of tegenslagen verklaard kunnen worden.

BIJVOORBEELD

Op individueel niveau is werk de beste buffer tegen armoede. Er moeten natuurlijk wel jobs voorhanden zijn. Het aantal openstaande vacatures is heel hoog, maar er is een grote mismatch tussen vraag en aanbod: te weinig beschikbare routine-jobs voor laaggeschoolden, ten voordele van jobs voor hogergeschoolden.

- **Onze samenleving als slachtoffer**

Plotse veranderingen in de maatschappij kunnen slachtoffers maken. Er zijn economische crisisperiodes, automatiseringen die bepaalde beroepen overbodig maken, oorlogen, enzovoort. Wie op die manier naar armoede kijkt, hanteert bewust of onbewust een 'maatschappelijk ongeval-model'. Volgens dit model moet armoede ook verdwijnen van zodra de maatschappelijke situatie terug normaal wordt, bijvoorbeeld als de crisis voorbij is. In afwachting moet de samenleving een opvangsysteem uitwerken. Toch kunnen we met dit model niet uitleggen waarom ook in economisch goede periodes armoede blijft bestaan.

- **Onze samenleving als schuldige**

De structurele benadering duidt op het gegeven dat armoede is ingebakken in ons samenlevingsmodel zelf. De manier waarop onze samenleving georganiseerd is en hoe onze systemen (onderwijs, de arbeidsmarkt, ...) werken, maakt dat er mensen uit de boot vallen. Of zelfs meer: dat sociale ongelijkheid versterkt wordt.

ACTIE

Om de verwevenheid van sociale uitsluitingen uit te leggen, maken we gebruik van het 'armoedeweb'. Uitsluiting op het ene domein, zorgt namelijk voor uitsluiting op een ander.

BIJVOORBEELD

Een gezin heeft onvoldoende inkomen om een kwalitatieve woning te huren. De vochtige omgeving maakt dat de kinderen vaak ziek zijn. Daardoor kunnen ze niet naar school, waardoor ze achterstand oplopen.

Het armoedeweb maakt de complexiteit van situaties waarin mensen in armoede leven, goed zichtbaar. Het benadrukt dat de verschillende aspecten van armoede aan elkaar gelinkt zijn en dat uitsluitingen elkaar onderling versterken. In interactie met maatschappelijk systemen (bijvoorbeeld onderwijs, de huisvestingsmarkt, de arbeidsmarkt) worden mensen in armoede uitgesloten, en ervaren ze een 'kwetsing'. Sociale uitsluiting op verschillende domeinen maakt de rugzak voor mensen in armoede bijzonder zwaar. Armoede heeft een belangrijke invloed op het zelfbeeld en de psychologische gezondheid. Dat wordt ook wel eens 'de binnenkant van armoede' genoemd.

VALKUIL

Het is belangrijk om aandacht te hebben voor psychologische effecten van kwetsingen, op de 'rugzak'. Maar dat houdt risico in voor een 'psychologisering' van het armoedeprobleem. Het gevolg is dat armoede dan teveel gezien wordt als het probleem of de verantwoordelijkheid van de arme zelf. Een individualisering van het armoedeprobleem met andere woorden, terwijl we de structurele oorzaken net aan de kaak willen stellen. Een structurele aanpak van armoede betekent dat we armoede bij de wortels aanpakken: ervoor zorgen dat elk gezin beschikt over een voldoende budget om een menswaardig bestaan te kunnen leiden. Daarvoor is heel de samenleving verantwoordelijk.

4. Visie 'exit kindercarmoede'

Je kan niet neutraal kijken naar armoede. Het is wellicht duidelijk dat ook dit draaiboek vertrekt vanuit een welbepaalde kijk op armoede. Dat willen we heel duidelijk stellen. Voor De Ambrassade betekent armoede:

een structureel probleem dat een structurele aanpak vereist vanuit het beleid naar zowel kinderen, jongeren en hun gezinnen in armoede, als naar de volledige samenleving.

De financiële en sociaaleconomische omstandigheden waarin kinderen of jongeren leven en opgroeien, mogen geen beslag leggen op hun gezondheid, schoolloopbaan, kwaliteit van de leef- en woonomgeving, ontplooiingskansen in de vrije tijd en hun (toekomstige) positie op de arbeidsmarkt.

Elk kind en elke jongere, ongeacht zijn of haar sociale, economische en culturele achtergrond, heeft het recht om menswaardig te leven, en om te participeren aan de samenleving en het beleid, op een gelijkwaardige en een voor hem of haar betekenisvolle manier.

Armoede is een probleem van onze samenleving als geheel. De manier waarop onze samenleving georganiseerd is, creëert mee armoede en versterkt het zelfs. Er is daarom nood aan een structureel beleid. Dat is bij voorbaat een herverdelingsbeleid: beleidsinstrumenten die inspelen op een rechtvaardige verdeling en herverdeling van inkomen, jobs en kansen.

**15 % van de kinderen in armoede
kan door financiële redenen niet
deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten.²**

² <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/videozone/programmas/2.27106/2.28728?video=1.1659174>

Deel 2

WAT KAN JEUGDWERK BETEKENEN?

- Wat kan jeugdwerk doen in de strijd tegen armoede? P.13
- Wil jouw organisatie in dialOOG gaan met begeleiders van kinderen en jongeren in armoede? P.16
- De methodiek van de dialOOGcoach toegelicht P.17

1. Wat kan jeugdwerk doen in de strijd tegen armoede?

We ijveren voor structurele beleidsmaatregelen voor de aanpak van armoede. Als individuele jeugdwerker heb je daar weinig vat op. Maar je kan wel op andere manieren een belangrijke rol spelen. Welke hefboomen die we kunnen inzetten in de armoedestrijd, liggen er in de vrije tijd? We hanteren daarvoor onderstaand kader³.

- Maatschappelijk draagvlak
- Stem in het maatschappelijk debat
- Beleidsbeïnvloeding

Structurele armoedebestrijding

Een rechtvaardige samenleving met een toereikend (gezins)inkomen voor iedereen

Sociale insluiting

Andere levensdomeinen: onderwijs, werk, huisvesting, welzijn

- Verbinding en solidariteit
- Armoedeperspectief binnenbrengen
- Toegankelijk en divers jeugdwerklandschap

Sociaal-culturele insluiting

Recht op vrije tijd

• Jeugdwerk als warm nest

Alle kinderen en jongeren hebben recht op vrije tijd. Het jeugdwerk moet er mee voor zorgen dat iedereen die nood heeft aan jeugdwerk, ergens een plekje vindt.

Je kan in jouw werking financiële, psychologische en fysieke drempels wegwerken om meer kinderen en jongeren in armoede te bereiken. Maar het gaat er niet alleen om hoe je de toegang voor iedereen verzekert. Het gaat ook over hoe je als jeugdwerk een warm nest kan bieden aan alle kinderen en jongeren.

Een veilige thuishaven waar je op adem kan komen. Waar je even zonder zorgen kan zijn of net wel je frustraties kan ventileren. Waar je niet constant op je tekortkomingen of je behoeften aangesproken wordt, maar net op je sterktes. Een plek waar je je herkent en érkend voelt. En waar je net géén extra kwetsingen oploopt.

Dat is niet altijd simpel. Een 'warm nest' betekent niet noodzakelijk hetzelfde voor iedereen.

³ Geïnspireerd op Jans, M. Sociaal-cultureel werk in strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

VALKVIL

Als jeugdwerk moeten we onze eigen uitsluitingsmechanismen in vraag durven stellen. Want ook het jeugdwerk vertoont een aantal blinde vlekken, waar uitsluiting expliciet plaatsgrijpt. Bij pesten hoeven we helaas geen tekening te maken. Ook racisme is zeker in tijden van superdiversiteit een groot probleem in heel onze samenleving, dus ook in het jeugdwerk.

Uitsluiting gebeurt echter vaak impliciet. Gewoon al het gevoel hebben ‘er niet bij te horen’ is genoeg. Veel uitsluitingsmechanismes blijven onbewust opspelen of blijven onbespreekbaar. We bedoelen het goed, maar beseffen vaak nog te weinig wat het effectief betekent om in een armoedesituatie op te groeien. We weten ook niet altijd hoe we daar het gesprek over kunnen aangaan.

- **Een brug naar andere maatschappelijke domeinen**

Bijna alle kinderen en jongeren hebben behoefte aan dezelfde zaken. Maar verschillende kinderen hebben verschillende dingen nodig om daar toe komen. Een andere startpositie = een andere weg = een andere aanpak.

Soms is het voor een kind moeilijk om te spelen. Dan zit er zo veel in de weg dat er amper emotionele ruimte is of dat het hen aan energie ontbreekt om samen te spelen, om te lachen. Dat zijn uitdagende situaties als jeugdwerker of animator. Kunnen en moeten we dan iets meer bieden dan spel en amusement?

We beseffen dat ‘een warm nest’ niet voor iedereen hetzelfde betekent. Het komt er dus op aan dat kinderen en jongeren vooral zelf hun (jeugdwerk)nest vinden en mee vormgeven. Een nest dat kinderen en jongeren niet opsluit, maar dat kansen biedt om verbinding te maken tussen kinderen en jongeren in armoede en hun leeftijdsgenoten daarbuiten.

Jeugdwerkers kunnen ook bruggen bouwen naar de brede samenleving. Wat doe je als jeugdwerker als jongeren zich niet goed in hun vel voelen, het slecht gaat op school, de zoektocht naar werk frustraties oproept, de relatie met de politie slecht loopt, ...? Jeugdwerk kan kinderen en jongeren zo mee op weg helpen naar verschillende maatschappelijke domeinen in de samenleving.

Ik denk dat we moeten achterhalen hoe we elkaar kunnen versterken. Het is belangrijk om in te zetten op ontmoeting tussen verschillende jongeren. Dit kan hen alleen maar versterken in hun sociale vaardigheden.

Marjolijn
Jong Gent in Actie

- **Een rechtvaardige samenleving nastreven**

Jong en geëngageerd. Dat is wat onze jeugdwerkers zijn. En daar zijn we fier op. Ze weten van aanpakken en zijn vastbesloten om er iets moois van te maken, voor zichzelf en voor anderen. Ze zijn idealistisch en gevoelig aan onrecht. Deze gevoeligheid vinden we terug bij zowel de basiswerkers, als in de missie en visie van vele jeugdwerkorganisaties.

Jeugdwerk werkt met, voor en door kinderen en jongeren zelf. En kan er mee voor zorgen dat kinderen en jongeren hun weg vinden in die samenleving. Maar jeugdwerk staat zelf ook met beide voeten in die samenleving. Het is een maatschappelijke actor en kan die rol nog sterker waarmaken. Jeugdwerk kan zo mee(r) stemmen laten horen, of bestaande (te weinig hoorbare) stemmen versterken in het streven naar een rechtvaardige samenleving. Het kan een signaalfunctie opnemen om structurele oorzaken van armoede mee aan de kaak te stellen en zo mee het maatschappelijk draagvlak vergroten. Dat betekent politiseren.

Bij politiseren denken we maar al te snel aan partijpolitiek, het parlement, gekibbel op een kabinet. Een ver-van-ons-bed-show, terwijl wij allen hier een belangrijke rol in kunnen spelen. Misschien moeten we als jeugdwerk durven teruggrijpen naar deze traditie van emanciperen en politiseren en onszelf en onze jongeren de vraag laten stellen welke soort samenleving wij willen waarmaken? Want dat is waar politiek écht om gaat.

Wanneer we stellen dat beleidsmakers weinig voeling hebben met de beleving en leefwerelden van mensen in armoede, dan kunnen jeugdwerkers daarin een belangrijke rol spelen. Als vertrouwensfiguur, want jeugdwerkers horen de verhalen, doorleven de signalen van kinderen en jongeren die in armoede opgroeien. Zij kennen beter dan wie ook de leefwerelden van kinderen en jongeren. Jeugdwerkers kunnen ook fungeren als tolk. Ze spreken hun taal, kunnen signalen zichtbaar maken en mee vertalen naar beleid. Die organisaties die het dichtst staan bij kinderen en jongeren in armoede, ontbreekt het echter vaak aan slagkracht. Met de bestaande inspraakorganen doen we pogingen, maar kennen we die stemmen nog te weinig. Ook dat is solidariteit, die andere, minder gehoorde, stemmen meer naar boven halen.

2. Jouw organisatie kiest er voor om in te zetten op armoede. DialOOG is de eerste stap.

Veel jeugdwerkorganisaties zijn enthousiast om het thema (kinder)armoede aan te pakken. Maar om dit ten gronde te kunnen doen is meer dan goede wil nodig. Het vraagt tijd en moeite. Het vraagt keuzes van jou en jouw organisatie. Het vraagt om bewust in te zetten op dit thema. Het vraagt om inzicht, visie, motivatie... Maar ook tijd. Tijd die je kan vrijmaken om de zoektocht die dit traject is, aan te gaan. Om te onderzoeken hoe jij, jouw jeugdwerkers of monitoren en jouw organisatie een bijdrage kunnen leveren aan de strijd tegen (de impact van) (kinder)armoede.

ACTIE

Overweeg je om in te zetten op armoede? Deze vragen helpen je zeker vooruit:

JOUW drijfveren en belangen

Welke ervaringen met en voorkennis over kinderen en jongeren in armoede heb je?

- Met welke vragen zit jij zelf rond armoede?

Drijfveren en belangen van JOUW ORGANISATIE

Wat wil jouw organisatie betekenen voor kinderen en jongeren in armoede?

- Met welke **vragen** rond armoede wordt jouw organisatie het meest geconfronteerd?
- Welke **expertise** is er al binnen jouw organisatie?

Wat hebben jullie in het verleden al gedaan?

- Waar liggen de grootste **uitdagingen** voor jouw organisatie inzake armoede volgens jou?
- Heb je al een idee hoe jij lokale jeugdwerkers gaat coachen?

Kansen van dit project

- Wat maakt dat dit project voor jou en jouw organisatie geslaagd is aan het einde?

3. De methodiek van de dialOOGcoach toegelicht

3.1 WAT IS EEN DIALOOG?

Vooraleer je aan de slag gaat, is het belangrijk om te weten wat een kwaliteitsvolle dialOOG inhoudt. Zoals het stappenplan doet uitschijnen, zien we een dialOOG niet als een momentopname maar als een proces. Een proces dat jullie hopelijk tot actie aanzet in je eigen werking, samen met je dialOOGpartner met als finaliteit: het verbeteren van de situatie van kinderen, jongeren en hun gezinnen in armoede én het verrijken van je eigen organisatie. Het dialOOGproces vatten we dus op als een veranderingsproces.

Een dialOOG is géén debat, discussie of monoloog. Een dialOOG gaat niet over je eigen gelijk halen, de andere proberen te overtuigen of oordelen. DialOOG vertrekt vanuit respect voor andere visies, waarden, manieren van handelen, ...

Ik hoor een grote bereidheid bij de vrijwilligers. Maar vaak weten ze niet goed hoe eraan te beginnen. Door in dialOOG te gaan met de ervaringsdeskundige, zoals Sara van Betonne Jeugd, weten we nu beter hoe we actie kunnen ondernemen.

3.2 WAT IS EEN DIALOOGCOACH?

Een dialOOGcoach is een vrijwilliger of een beroepskracht die bij verschillende (lokale) werkingen, dialOOGEN helpt opzetten met begeleiders van kinderen, jongeren en gezinnen in armoede.

Doorheen de dialOOG krijgen jeugdwerkers een beter inzicht in de leefwereld van kinderen en jongeren in armoede en de structurele oorzaken van armoede. De jeugdwerkers en begeleiders leren elkaar kennen. Ze gaan samen op zoek naar een versterking van elkaars werking. Steeds met als achterliggend doel: een meerwaarde creëren voor kinderen en jongeren en hun gezinnen in armoede.

3.3 HOE GA JE VAN START?

Een dialOOG zet je op in 2 fasen. Verbinding maken gebeurt het gemakkelijkst via persoonlijke contacten. Misschien kent de lokale jeugdwerker al een begeleider van een armoedeorganisatie in de buurt? Misschien hebben ze zelfs al samengewerkt in het verleden? Zoveel te beter.

Maar het is ook mogelijk dat de werking waarmee je aan de slag gaat nog geen contacten heeft met een armoedeorganisatie. Dan ben jij het, die als dialOOGcoach de eerste verbinding maakt. Zo'n verbinding maken gebeurt niet zomaar. Je moet eerst zelf op verkenning gaan, vooraleer je de dialOOGpartners zelf in contact met elkaar brengt. Daarom maken we een onderscheid in twee fasen:

1. Kennismaking op ORGANISATIEniveau

Als dialOOGcoach ga je best eerst in gesprek met de coördinator van de dialOOGpartner. Zitten jullie op dezelfde golflengte qua visie, verwachtingen, grenzen en gemeenschappelijke doelstellingen wat dit project betreft? Is er op zijn minst een 'common ground'?

2. Samenwerking én actie, een GROEPSproces

Komen jullie tot overeenstemming komen? Dan kan je de lokale jeugdwerking voorbereiden voor de eigenlijke dialOOG. Je kan die dialOOG bijwonen en erop toezien dat het proces goed verloopt. Je kan ook ondersteunen, want jij hebt het meeste zicht op ieders verwachtingen, valkuilen en doelstellingen.

3.4 METHODIEK VOOR EEN KWALITEITSVOLLE DIALOOG

Je gaat niet enkel in dialOOG met de ander, maar ook met je eigen kennis, ervaringen, opvattingen, (voor)oordelen en die van je eigen werking over armoede. Een kwaliteitsvolle dialOOG houdt jou en jouw werking een spiegel voor. Om een kwaliteitsvolle dialOOG aan te gaan én samen op zoek te gaan naar (nieuwe) handelingsmogelijkheden, beschrijven we hieronder de methodiek.

D DUURZAAM

De ontmoeting is zo laagdrempelig mogelijk voor beide dialOOGpartners, maar ze mag ook niet té vrijblijvend zijn. Zoek of leg kiemen die leiden naar een vervolg. De keuze van partner is hier belangrijk. Neem de tijd om praktische zaken op voorhand en/of tijdens de eerste dialOOG te doorgronden. Ga ook de praktische mogelijkheden en beperkingen van jou(w organisatie) en een dialOOGpartner na. Het zou jammer zijn dat verduurzaming strandt omwille van praktische besommeringen.

I INHOUDELIJK

De dialOOG gaat over armoede en de rol die je samen kan opnemen om een positieve impact te realiseren op het leven van kinderen, jongeren en hun gezinnen in armoede. Waar willen jullie samen naartoe (= wenselijke situatie)? Wees handelend, maar niet zonder te spreken over structuren. ⁴

A AUTHENTIEK

Vertrek vanuit tastbare, concrete contexten en persoonlijke ervaringen voor de dialOOG.

- Op welke manier word je zelf geconfronteerd met armoede in de buurt?
- En jouw (jeugd)werking?

L LEREN

Ga na wat jij als dialOOGcoach meeneemt uit de dialOGEN naar jouw organisatie (bovenlokaal). Maak na een tweede dialOOG dezelfde reflectie samen met de dialOOGpartners!

O OPRECHT

Een dialOOG vertrekt idealiter vanuit oprechte interesse voor elkaar, de wil om elkaar te leren kennen. Dat betekent dat iedereen zich kwetsbaar durft opstellen en eigen ideeën, bedenkingen, onzekerheden kan uiten zonder te oordelen. Daarvoor is veiligheid nodig.

O ONTMOETEN

Creëer openheid en 'vrije ruimte' voor nieuwe inzichten, contacten (= netwerk versterken van dialOOGpartners) en werkwijzen.

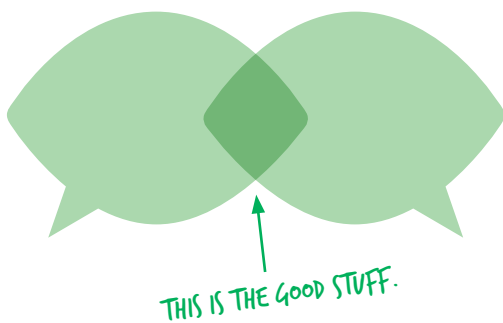
Baseer daarop de waarden en doelen waarvoor jij en jouw organisatie zich willen inzetten.

G GELUKWAARDIG

Iedereen heeft verschillende ervaringen, denkbeelden, waarden, Verschillend, maar wel gelijkwaardig. In dialOOG gaan is leren van elkaar en elkaars manier van werken, over de verschillende werkingen en referentiekaders heen. Zoek daarom naar een evenwicht in de dialOGEN: eenrichtingsverkeer is hier onmogelijk. Creëer wederkerigheid.

⁴ <http://slidegur.com/doc/204151/lokale-dialoog-over-armoedebestrijding>, slide 4

3.5 VUISTREGELS VOOR EEN KWALITEITSVOLLE DIALOOG:

- Laat de ander zijn of haar verhaal vertellen.
- Zet daar niet meteen een verhaal tegenover.
- Behandel elkaar met respect en vriendelijkheid.
- Spreek vanuit jezelf: “Ik vind” (NIET: “Men zegt”).
- Vraag toelichting als er algemeenheden op tafel komen.
- Stel oordelen uit en onderzoek ze.
- Sta stiltes toe als mensen even willen nadenken.
- Stel je kwetsbaar op.
- ...

Wees je er als dialOOGcoach van bewust dat je manier van zijn belangrijker is dan je manier van doen. De verantwoordelijkheid voor een succesvolle dialOOG ligt bij alle deelnemers aan de dialOOG en dus niet (alleen) bij jou als dialOOGcoach. Het is niet de bedoeling dat je zelf inhoud aanbrengt, maar jij bent wel degene met het meeste zicht op de verschillende werkingen en de wederzijdse verwachtingen. Als dialOOGcoach kan jij mee het proces bewaken, er bijvoorbeeld voor zorgen dat de veiligheid niet in het gedrang komt.

Stel je op als ‘lazy’ coach: reik zelf geen oplossingen aan, maar stel gericht vragen. Zo haal je mogelijks interessante zaken naar boven. Het is natuurlijk aan de dialOOGpartners zelf om hier al dan niet iets mee te doen.

Deel 3

DRAAIBOEK VOOR DIALOOG- COACHES

Stappenplan

AAN DE SLAG als dialOOGcoach

STAP 1: OVERTUIG JE ACHTERBAN

P.24

Hoe maak je hen bewust van de noodzaak om rond armoede aan de slag te gaan?
Maak samen een omgevingsanalyse: Hoe groot is de armoedeproblematiek in de buurt?

Welke concrete noden hebben de jeugdwerkers? Wat zijn hun verwachtingen? Wat willen ze bijleren?

STAP 2: GA OP ZOEK NAAR EEN DIALOOGPARTNER

p.28

Wie is er allemaal actief in de buurt rond armoede? En op welke manier?
Welke persoonlijke contacten zijn er al?

STAP 3: BEREID DE DIALOOGPARTNERS VOOR

P.32

Welke verwachtingen leven er bij beide dialOOGpartners?
Maak concrete afspraken: locatie, datum, ...

STAP 4: ONDERSTEUN DE DIALOOG

P.34

Zorg voor ijsbrekers.
Op zoek naar een win-win.

STAP 5: VAN DIALOOG NAAR ACTIE(S)

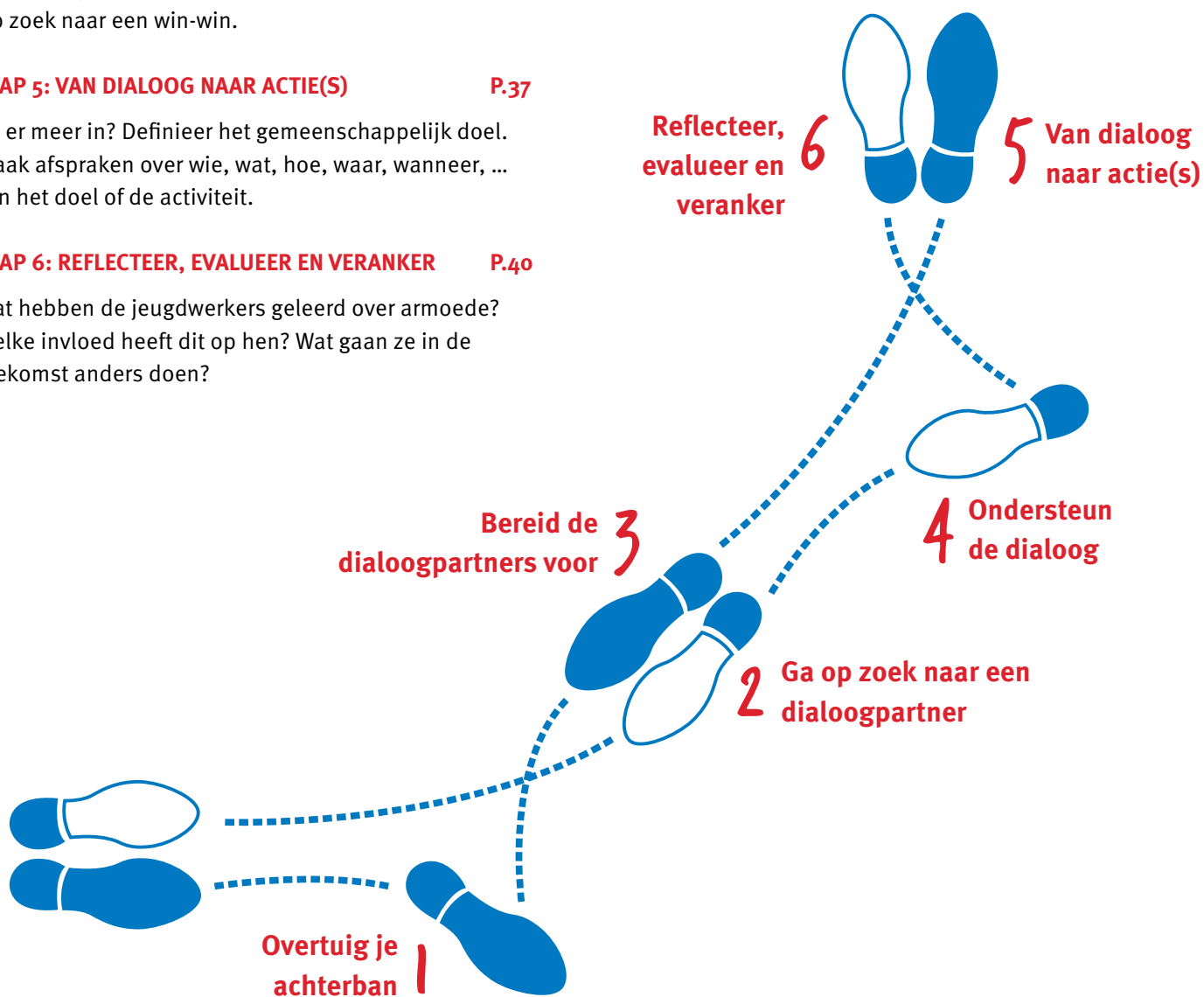
P.37

Zit er meer in? Definieer het gemeenschappelijk doel.
Maak afspraken over wie, wat, hoe, waar, wanneer, ...
van het doel of de activiteit.

STAP 6: REFLECTEER, EVALUEER EN VERANKER

P.40

Wat hebben de jeugdwerkers geleerd over armoede?
Welke invloed heeft dit op hen? Wat gaan ze in de toekomst anders doen?

Stap 1: overtuig je achterban

Vooraleer je een dialOOGproces opstart, is het cruciaal dat je een lokale groep bereid vindt om een dialOOG over armoede op te starten. Met welke groep ga je aan de slag? Die groep die er al heel sterk mee bezig is? Of die groep waarbij het, gezien de buurt waarin hij actief is, nodig is om meer bewust met de armoedeproblematiek om te gaan? Geen evidente keuze.

Eens je zicht hebt op mogelijke groepen, hoe maak je hen dan bewust van de noodzaak om rond armoede aan de slag te gaan? Zoek wie je bondgenoten zijn en ga vooral met hen aan de slag. Samen met hen kan je werken aan een groter urgentiebesef.

WIE ZIJN JE BONDGENOTEN?

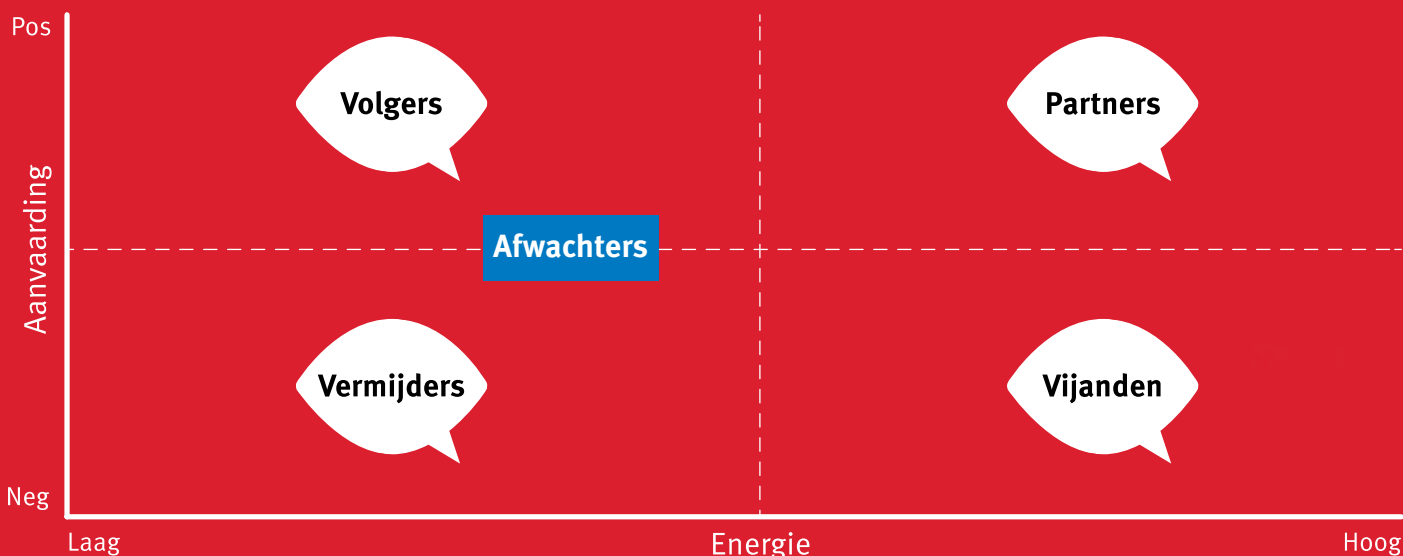

ACTIE

Maak een stakeholder-analyse

Wil je verandering teweeg brengen? Maak dan op voorhand een 'stakeholder-analyse'. Zo krijg je zicht op je bondgenoten, volgers en vijanden. Als je een bepaalde lokale groep voor ogen hebt, komt het erop aan om zoveel mogelijk bondgenoten aan jouw kant te krijgen. Bondgenoten zijn mensen die sterk geloven in het doel (hoge aanvaarding) en zich daar sterk voor willen inzetten (hoge energie).

Stakeholders analyse

- Er leeft vaak de schrik dat 'vijanden' veel weerstand bieden, het proces gaan lam leggen. Zorg ervoor dat je meer partners hebt dan vijanden. Of dat je een aantal sleutelfiguren aan je zijde hebt.
- Je kan anticiperen op vijanden door op voorhand hun argumentatie te bekijken.

Neem vooral je bondgenoten onder de arm en boek met hen op korte termijn zichtbare successen. Zo krijg je anderen mee over de streep.

5 TACTIEKEN VOOR HET CREËREN VAN URGENTIEBESEF

Urgentiebesef rond armoede betekent dat mensen zeggen: “Het is nodig om rond armoede aan de slag te gaan en het is NU tijd voor de eerste stappen”. John Kotter⁵ heeft als bedrijfskundige veel geschreven over het opzetten van veranderingsprocessen. Voor het creëren van urgentiebesef, stelt hij 5 technieken voor.

1. Breng de realiteit binnen

Confronteer je achterban met de ernst van de armoedeproblematiek aan de hand van een getuigenis, film, een gesprek met een ervaringsdeskundige, citaten, Het komt erop aan om niet alleen het hoofd, maar ook het hart te veroveren.

Een dialOOG op zich kan het urgentiebesef al verhogen. Maar misschien is dat een te grote stap?

Laat de lokale groep zelf de armoedecijfers in hun buurt opzoeken. Of confronteer hen met algemene armoedecijfers.

- Veel gestelde vragen over armoede beantwoord in feiten en cijfers:
<http://www.armoedebestrijding.be/cijfers.htm>
- Bekijk de verschillende armoede-indicatoren die gebruikt worden in Europese, federale of andere Vlaamse monitorrapporten.
<http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/vlaamse-armoedemonitor-2017>

2. Toon het urgentiebesef in alles wat je doet

Geloof je zelf niet dat het belangrijk en urgent is om rond armoede aan de slag te gaan? Hoe ga je anderen daar dan van overtuigen? Erin geloven is niet voldoende, laat het ook zien. In andere contacten, in vergaderingen, e-mails, informeel, ... de noodzaak zo zichtbaar mogelijk maken. Je speelt geen rol, je bent het.

3. Toon en deel korte termijn successen

Mensen geloven misschien wel in het belang van inzetten op armoede, maar weten niet altijd goed wat ze hier zelf in kunnen betekenen. En of het wel mogelijk is om effectief iets te bereiken. Heeft een dialOOG wel zin? Als je mensen wil meenemen in een langer proces, zoek dan hoe je op korte termijn al een concreet resultaat kan boeken. En even belangrijk: om dat ook zichtbaar te maken, breed te ontsluiten en zo de afwachters mee over de streep te trekken.

⁵ John P. Kotter: De kunst van het overtuigen. Draagvlak en betrokkenheid creëren. Uitgeverij Business Contact, 2010.

4. Zet de winst in de verf

Wat kan het de jeugdwerkers zelf opleveren als ze meestappen in het proces? Wat kan het hun werking opleveren? Breng dit samen met de werking in kaart en speel erop in.

Uit de oefening met de huidige dialOOGcoaches:

- Blik verruimen, andere leefwereld leren kennen, mensen achter de stempel leren kennen
- Nieuwe methodiek(en) uitproberen - Experimenteren
- Nieuwe inzichten verwerven en clichés doorbreken (zoals “Ze zijn arm maar hebben wel een gsm”)
- Reality-check tussen overtuigingen (bijvoorbeeld openheid t.o.v. iedereen) en de realiteit
- Begin bij jezelf en je eigen ploeg
- Nieuwe ervaring opdoen in het werken met kinderen en jongeren
- Positieve benadering van kinderen en jongeren – empowerment, talentontwikkeling
- Netwerken

5. Zet het verlies van het niet doen in de verf

Minstens even interessant als de winst in de verf zetten, is het verlies van het niet doen in de verf zetten. Ook dit kan je samen met de werking in kaart brengen. Dat kan je bijvoorbeeld door te anticiperen op de toekomst:

BIJVOORBEELD

Als we geen besef hebben van wat armoede betekent, gaan we kinderen en jongeren in armoede misschien nog meer kwetsingen toebrengen?

Of: als wij ons niet op de jeugdraad laten horen over armoede, wordt de stem van kinderen en jongeren in armoede misschien nooit gehoord?

CONCRETE WERKVORMEN

Met deze werkvormen kan je je groep bewust maken van de armoedeproblematiek in de eigen omgeving. Je kan triggeren om hierrond actie te ondernemen in en met de eigen werking. Ideaal is als de groep vanuit deze oefening(en) vaststelt dat het een meerwaarde zou zijn om andere lokale organisaties beter te leren kennen en hierover een dialOOG op te starten. De fiches met de werkvormen zijn terug te vinden in Deel 4.

Werkvormen stap 1:

- Roodkapje en de wolf
- Take a step forward
- Our street
- De hete aardappel

De mosterd ergens anders halen?

Er zijn heel wat organisaties die spelen hebben om deze thematiek bespreekbaar te maken. Ga eens te rade bij:

- De Aanstokerij (voormalig Centrum Informatieve Spelen)
www.aanstokerij.be
- Enkele armoedeverenigingen hebben interessante educatieve spelen ontwikkeld, zoals 'Uit De boot' van 't Lampeke/
Fabota uit Leuven.
www.fabota.lampeke.be
- Ook op de website van Salto Youth vind je in de toolbox heel wat bruikbare werkvormen.
www.salto-youth.net/tools/toolbox
- FOS Open Scouting maakte een drempelkwartetspel.
<http://www.fosopenscouting.be/nl/themas/producten-voor-leiding-leden/drempelkwartet>

Je kan ook je creativiteit de vrije loop laten en zelf een spel of methode ontwikkelen!

Kies een spel dat past bij de betrokkenen.

Gaat het over een organisatie die werkt met jongeren of gezinnen in gekleurde armoede? Dan kan je een spel of methode kiezen die die complexiteit mee in rekening neemt.

Andere methodieken en spelen zijn dan weer beter om zicht te krijgen op generatiearmoede.

Stap 2: ga op zoek naar een dialoogpartner

Heb je een lokale groep overtuigd om een dialOOG aan te gaan? Zoek dan een geschikte dialOOGpartner. Hierbij vertrek je best vanuit de concrete context waarin de groep actief is.

Hebben jeugdwerkers zelf al persoonlijke contacten met begeleiders van kinderen, jongeren en gezinnen in armoede? Dan ben je vertrokken!

Heeft de groep nog weinig of geen kennis van armoedeverenigingen die actief zijn in buurt? Breng dan dat weefsel in kaart. Dat kan op verschillende manieren.

IN DE EIGEN LOKALE CONTEXT

ACTIE

Hoor eens rond bij mensen die in deze sector werken: kennen zij geen goede werkingen? Laat de groep zijn ruimer netwerk aanspreken: misschien kennen vrienden of ouders wel interessante partners?

ACTIE

Ga eens horen bij het OCMW en/of de jeugddienst. Is er een jeugdwelzijnsoverleg?

ACTIE

Heeft de gemeente een lokaal netwerk personen in armoede? Deze netwerken krijgen als opdracht de participatiedrempels voor personen in armoede op het vlak van cultuur, jeugdwerk en sport weg te werken. Meer info over lokale netwerken vind je op de website van Demos.

VIA DE SOCIALE KAART

Via de website www.desocialekaart.be vind je andere organisaties die werken met kinderen, jongeren of gezinnen in armoede. Al dan niet in de vrije tijd. Het bevat allerhande welzijnsinitiatieven in de Vlaamse provincies en Brussel.

Ken je de naam van de organisatie niet? Zoek dan via deze weg: Zoeken -> Uitgebreid zoeken -> Vrij zoeken -> Zoektermen. Daar geef je dan bijvoorbeeld 'kinderen' en 'armoede' in. Daarna kan je via de rechter balk je zoekopdracht filteren op regio of werkvorm: www.desocialekaart.be/uitgebreid-zoeken

Kinderen en jongeren die in armoede opgroeien hebben problemen, maar ook veel krachten. Dat benadrukken is het begin om hen gelijke kansen te geven.

Sara
Betonne Jeugd

VIA DE WEBSITE VAN STEUNPUNTEN EN KOEPELORGANISATIES

Het Vlaams steunpunt voor jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

- Contactgegevens van jeugdwerkzinswerkingen vind je terug op:
<https://www.uitdemarge.be/dossiers-downloads/links-o>
- Of neem contact op met iemand van hun team. Zij brengen je in contact met de juiste collega die je kan verder helpen.
<https://www.uitdemarge.be/contact-o>

Netwerk van erkende armoedeverenigingen in Vlaanderen.

- Kaart van Vlaanderen met de erkende armoedeverenigingen
<http://www.netwerktegenarmoede.be/over-ons/onze-verenigingen/kaart-verenigingen>
- Contactgegevens van werkingen met jongeren in armoede
<http://www.netwerktegenarmoede.be/over-ons/onze-verenigingen/jongerenwerkingen/werkingen>

Werkingen die zich inzetten voor en werken met mensen in armoede. Er zijn er zo'n 170 in Vlaanderen. Enkel van deze welzijnsschakels zijn ook erkende armoedeverenigingen.

- Hun groepen vind je terug op
www.welzijnsschakels.be/groepen

KIES EEN GOEDE PARTNER

Bij je zoektocht kunnen een aantal mogelijke dialOOGpartners uit de bus komen. Het komt er dan op aan om een geschikte dialOOGpartner te kiezen om de eerste stappen voor kennismaking te zetten.

Als je een duurzame relatie wil aangaan, weeg je best een aantal randvoorwaarden goed af. Randvoorwaarden kunnen te maken hebben met:

- visie en missie. Strookt de visie en missie voldoende met elkaar?
- doelgroep. Voor welke doelgroep werkt de partner? Is het belangrijk dat hier raakvlakken zijn of niet?
- locatie van de lokale partner. Hoe dichterbij, hoe beter!
- verwachtingen. Zijn de verwachtingen van in het begin duidelijk, en zitten jullie op dezelfde lijn?

VALKUIL

In bepaalde contexten kan er sprake zijn van concurrerende partner. Bijvoorbeeld: dezelfde doelgroep en beperkte middelen. Dit kan een obstakel zijn voor een mogelijke samenwerking. Maar het kan misschien net ook een aanknopingspunt zijn om elkaar te leren kennen, open kaart te spelen en om goede afspraken te maken.

Jeugdwelzijnswerk in Vlaanderen

Als je verbinding wil leggen met andere organisaties die werken met kinderen, jongeren en hun gezinnen in armoede, kom je al snel terecht bij het jeugdwelzijnswerk.

Het jeugdwerk met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie is al even divers als zijn doelgroep zelf. Het gaat om kinderen en jongeren die institutionele kwetsing riskeren. Omdat ze behoren tot een etnisch-culturele minderheid, nieuwkomer zijn of in een achtergestelde buurt wonen, omdat ze opgroeien in armoede of in een huishouden onderaan de sociale ladder... Jongeren in armoede zijn vrijwel altijd maatschappelijk kwetsbaar, maar omgekeerd is het niet altijd zo.

Jeugdwelzijnswerk (JWW) kan de vorm aannemen van een jeugdhuis of van een speelpleinwerking, een atelier, een kinderwerking, een meisjes- of een kleuterwerking, maar ook van een vindplaatsgerichte werking. Ook het aanbod varieert: spel, sport, dans, theater, taalateliers, trajectbegeleiding, schoolopbouwwerk, jongereninformatiepunten, spelotheken, fietsen lassen, een boot timmeren, muziek maken,...

De verschillende werkingen hebben ook heel diverse achtergronden. Sommigen zijn ontstaan vanuit jeugdhuisen en jeugdbewegingen. Anderen uit het buurtwerk, pastoraal werk, armoedeverenigingen, etc. Elk vanuit een andere insteek, een andere context, maar vaak vanuit de zelfde vaststelling: er bleef een groep die ze niet konden bereiken via de bestaande initiatieven, maar het bleek wel een groep met heel specifieke vragen en noden.

Een aantal werkingen met kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties zijn erkend en gesubsidieerd op Vlaams niveau. Denk aan Jes, Arktos, Groep Intro, Lejo, Bizon, Akindo, ... Maar heel wat JWW is minder bekend en minder zichtbaar, doordat ze geen koepel op Vlaams niveau hebben. Ze worden op lokaal niveau georganiseerd en gesubsidieerd. Dit maakt hen dan ook kwetsbaarder als organisaties. Zeker in tijden van besparing!

Het JWW werkt veel meer met professionele, betaalde jeugdwerkers of animatoren. Dit omdat de praktijk heel wat expertise en een grote beschikbaarheid vraagt. De context van deze kinderen en jongeren is vaak zo complex (deurwaarders, honger, stress, negatief zelfbeeld...) dat je niet kan verwachten dat pakweg een 17-jarige vrijwilliger dit zomaar aan kan.

Niet alleen het ontstaan, de doelgroep en de begeleiding, maar ook de functies en taken van het JWW zijn een beetje anders dan die van bijvoorbeeld de jeugdbeweging.

De vier functies van het JWW zijn:

- een groepsgericht vrijetijdsaanbod voorzien;
- welzijnsbevorderende activiteiten aanbieden. In groep of via individuele psychosociale ondersteuning;
- brugfunctie. De brug slaan tussen de jongeren en andere groepen mensen, tussen de jongeren en diensten, de jongeren en samenleving, de politiek...;
- signaalfunctie.

ACTIE

Niet alle werkingen leggen even veel nadruk op al deze vier aspecten. Ga eens babbelen met je lokale jeugdwelzijnswerking. Alleen zo zal je écht weten waar ze mee bezig zijn en hoe ze werken. Hebben ze een lokaal? Werken ze vindplaatsgericht? Een deel van het jeugdwerk dat zeker het ontdekken waard is!

Wil je meer weten over het jeugdwerk met kinderen en jongeren in armoede?

- Lees zeker eens “Wij tellen mee! Leren uit de werkingen met kinderen en jongeren in armoede”:
<https://www.uitdemarge.be/sites/default/files/link/wijtellenmee.pdf>
- Een onderzoek bij werkingen, begeleiding en deelnemende jongeren vind je hier:
www.sociaalcultureel.be/jeugd/onderzoek/wmkjs-eindrapport.pdf
- Een situering van jeugdwelzijnswerk:
https://www.uitdemarge.be/sites/default/files/wysiwyg/docu_en_downloads/jeugdwelzijnswerk_-_een_situering_door_robert_crivit_2009.pdf

Stap 3: bereid de dialoogpartners voor

Heb je een geschikte dialOOGpartner gevonden? Aan de slag ermee!

EERSTE KENNISMAKING MET DIALOOGPARTNER

Met je eigen groep heb je wel voeling, maar hoe zit dat met de mogelijke dialOOGpartner? Als de dialOOGpartner niet via persoonlijke contacten is gevonden, ben jij als dialOOGcoach wellicht degene die beide partners met elkaar verbinding brengt. Het is dus aan jou om af te toetsen of er bereidheid is bij de partner om de dialOOG aan te gaan.

ACTIE

Neem contact op met de mogelijke dialOOGpartner. Dat kan via mail, telefonisch of persoonlijk door al een eerste bezoek te brengen. Toets af naar de bereidheid voor dialOOG, mogelijke raakvlakken en naar wat het jullie beide kan opbrengen. Zoeken naar een win-win is hier cruciaal, maar zorg er in de deze fase vooral voor dat wegen openen in plaats van sluiten.

BRENG VERWACHTINGEN IN KAART

ACTIE

Breng de verwachtingen van beide dialOOGpartners op voorhand in kaart. Dat helpt om tijdens de eerste kennismaking te anticiperen op mogelijke kansen of obstakels.

Je kan dit gewoon vragen, of je kan het creatief aanpakken. Onderstaande werkvormen kan je als dialOOGcoach gebruiken voor het in kaart brengen van de verwachtingen van de dialOOGpartners.

VALKVIL

Bewust zijn van privileges

Voor een kwalitatieve dialOOG is gelijkwaardigheid een belangrijke randvoorwaarde. Armoede is een kwestie van macht en onmacht, en dat kan ook in de dialOOG aanwezig zijn. Mensen die niet leven in armoede of er weinig voeling mee hebben, zijn zich vaak niet bewust van bepaalde privileges waarover ze beschikken.

Dat benoemen kan weerstand opwekken, maar het kan ook net deel van het leerproces zijn. Als dialOOGcoach denk je best vooraf na hoe je dit goed kan omkaderen. Eventueel kan je een werkvorm gebruiken om dit op een veilige manier aan bod te laten komen.

Vaak helpt het ook hen een aha-ervaring te geven door iedere deelnemer een 'deprivilege' te laten aanhalen. Dit hoeft niet zeer persoonlijk te zijn!

BIJVOORBEELD

Onlangs vroeg in een groep iemand om voor te lezen wat er op een blad geschreven stond omdat de deelnemer zelf niet goed zag. In diezelfde groep was iemand klein wat ze zelf dagdagelijks ervaarde als vervelend in omgang met anderen (bijvoorbeeld steeds moeten opkijken naar anderen), of voor praktische zaken (bijvoorbeeld iets van de bovenste plank in de kast nemen lukte niet). Nog iemand anders was als Limburger in Gent gaan studeren en werd steeds gewezen op het Limburgs accent. De rest van de groep was zich in eerste instantie niet bewust van het privilege van goed te kunnen zien, (gemiddeld) groot te zijn of niet steeds gewezen te worden op zijn of haar accent. Conclusie: elke deelnemer in gelijk welke groep, ongeacht hun achtergrond, heeft ervaring met privileges en deprivileges!

PRAKTISCHE AFSPRAKEN

Stroken de verwachtingen van beide partijen? Dan kan je de praktische zaken in orde brengen.

ACTIE

Vaak afspraken voor de locatie, datum, de aanwezige personen en waar mogelijk kan je het onderwerp al iets concreter maken.

Zorg voor een inspirerende omkadering. Een speciale locatie, een lekker ontbijt, een leuk café, een exclusieve rondleiding of een creatief moment zorgt voor informele sfeer en een optimalere dialOOGervaring. Het komt bovendien de authenticiteit ten goede.

Het kan drempelverlagend werken om een eerste ontmoeting met een groep te laten doorgaan op een plek die zij kiezen, waar zij zich op hun gemak voelen.

Werkvormen stap 3:

- Wolken
- Met groep in zee

Stap 4: ondersteun de dialoog

DialOOGpartners voorbereid? Dan is het tijd voor het moment waar je heel die tijd naartoe hebt gewerkt: de eigenlijke dialOOG. Jouw taak als dialOOGcoach is om het proces te ondersteunen, soms (maar meestal niet!) ook bij te sturen.

De dynamiek komt meestal spontaan, maar misschien is het goed om een aantal ijsbrekers achter de hand te houden?

OP ZOEK NAAR DE WIN-WIN

Dat is het eigenlijke doel van de dialOOG: waarin kunnen beide partijen zich vinden om samen rond aan de slag te gaan? Welke 'win' brengt dit voor je eigen lokale groep? En welke 'win' brengt dit voor de dialOOGpartner?

Op welke gebieden kan je raakvlakken vinden die de win-win duidelijk maken? Hieronder vind je een aantal mogelijke insteken.

= Praktische mogelijkheden en beperkingen zoals tijd, locatie, ...

Kunnen jullie op termijn misschien infrastructuur delen? Heeft de andere organisatie een tekort aan begeleiding op bepaalde tijdstippen? ...

= Convenant, beleidsnota, subsidieovereenkomst, ...

Wat moet jouw organisatie én de mogelijke dialOOGpartner sowieso doen binnen overeenkomsten met een subsidiërende overheid of een andere instantie? Past een mogelijke actie hierin?

= Netwerk versterken

Hebben jullie al gemeenschappelijke partners? Of heeft de andere dialOOGpartner misschien goede linken met beleidsmakers? Is één van de twee werkingen vertegenwoordigd op de lokale jeugdraad en de andere niet? Dan zitten hier misschien mogelijkheden in om coalities te smeden?

Vinden jullie op korte termijn niet direct raakvlakken? Misschien heb je elkaar in de toekomst wel nog nodig!

Kom je niet tot een duidelijk win-win komt tijdens de dialOOG? Dan kan je altijd vragen of de dialOOGpartner organisaties of verenigingen kent, waarmee je mogelijk wel tot overeenstemming kan komen.

VALKVIL

De 'win' is niet noodzakelijk voor beide partijen hetzelfde. Of misschien zal het positieve effect van één van de partijen slechts op langere termijn voelbaar zijn? Dan is het goed om dat te benoemen.

Voor het draagvlak van dit proces is het cruciaal om ook op korte termijn al resultaten te boeken en zichtbaar te maken. Maak het doel daarom niet te groot, maar zorg mee voor subdoelen. Dat zijn tussentijdse (succes)ervaringen waar je energie van krijgt en/of waardoor je kan leren en bijsturen.

BIJVOORBEELD

Maak geen afspraken over een structurele samenwerking, maar organiseer eerst een kennismakingsactiviteit tussen de werkingen.

DIALOOGMETHODES

In Deel 4 vind je verschillende werkvormen die je kan hanteren tijdens de dialOGEN. Wanneer er meerdere dialOOGmomenten plaatsvinden, kan je eventueel combineren tussen verschillende werkvormen. Je vindt ook telkens een aantal ideeën over hoe je kan rapporteren over de (inhouden uit de) dialOGEN.

ZORG VOOR EEN GOEDE DEBRIEFING

Onafhankelijk van de uitkomst van de dialOOG, zorg je best voor een debriefing van de verschillende partners. Dit kan deels gezamenlijk gebeuren ter afsluiting van de dialOOG, maar doe dit ook zeker apart. Maak van dit moment gebruik om een grondige reflectie te doen.

ACTIE

Mogelijke richtvragen die je kan gebruiken:

- Wat vonden ze in het algemeen van de dialOOG? Was er voldoende veiligheid? Gelijkwaardigheid? Openheid?

gebruik eventueel het letterwoord voor een kwaliteitsvolle dialOOG:

- Duurzaam
 - Inhoudelijk
 - Authentiek
 - Leren
 - Ontmoeten
 - Oprecht
 - Gelijkwaardig
- Wat hebben ze hieruit geleerd? Over armoede? Over de dialOOGpartner? Over de eigen werking?
 - Wat gaan ze vertellen aan de eigen groep? Hoe gaan ze dat aanpakken?
 - Waar willen ze meer over te weten komen?
 - Waar willen ze actief mee aan de slag?
 - Zit er een vervolg in? Hoe pak je dat aan?

VALKUIL

Het risico bestaat dat er na deze dialOOG een aantal goede intenties gemaakt worden, maar dat het daarna stilvalt. Vraag daarom zo concreet mogelijk door. Wanneer gaat wie actie ondernemen? Maak een planning op. Bied jouw ondersteuning aan, maar volg de verschillende partners ook proactief goed op.

Werkvormen stap 4:

- BeeldendialOOG
- Mobiele dialOOG

Stap 5: van dialoog naar actie(s)

Werpt de dialoog vruchten af? Super! Nu komt het erop aan om alle ideeën ook effectief om te zetten in acties. Weet dat acties zich kunnen situeren op verschillende domeinen:

- een gezamenlijke activiteit met de deelnemers van beide partners;
- een ontmoetingsmoment tussen personeelsleden;
- een maatschappelijke actie met en in de buurt om bepaalde noden te signaleren;
- een structurele samenwerking rond een bepaald issue;
- een vorming of een product ontwikkelen;
- een jobswitch of een tijdje in elkaars werking meedraaien;
-

Maak een concreet plan op van wie, wanneer, wat zal doen om de actie(s) te realiseren.

ACTIE

Maak de verschillende partners bewust van een aantal zaken bij de voorbereiding van acties.

BIJVOORBEELD

- Iedereen heeft een eigen aandeel in de voorbereiding. Maak voor alle betrokkenen duidelijk wat ieders draagvlak en draagkracht is. Heb respect voor ieders proportionaliteit van de inspanning.
- Stem op voorhand af over mogelijke gevoeligheden die kunnen opspelen, zoals het verschil in referentiekaders, organisatiecultuur, ...

Je mag dromen, maar wees ook realistisch. Zorg er zeker voor dat je op korte termijn al een succeservaring bekomt, kwestie van alle partners gemotiveerd te houden. Durf te mislukken, want ook daar leer je uit.

VALKVIL

Het proces is minstens zo belangrijk als het product!

Als je een bepaald doel voor ogen hebt, ontstaat misschien de neiging om heel resultaatgericht te werk te gaan. Waak er wel over dat iedereen voldoende mee is en zorg er zeker voor dat de veiligheid gegarandeerd blijft. Zeker wanneer kinderen en jongeren in armoede zelf betrokken zijn. Je wil vermijden dat kinderen en jongeren extra kwetsingen oplopen. 'Do no harm' is het leidend principe.

RANDVOORWAARDEN VOOR HET OPZETTEN VAN GEZAMENLIJKE ACTIVITEITEN

Vaak is een ontmoetingsmoment creëren een eerste logische stap is om op korte termijn iets te realiseren. Daarom gaan we hier dieper op in. Wanneer organisaties gericht een ontmoeting opzetten, houd je best rekening met een aantal valkuilen en randvoorwaarden.

VALKUIL

De activiteit mag de focus niet te sterk leggen op ‘elkaar leren kennen’, want dit zou de wij-versus-zij-gedachte net kunnen versterken. Activiteiten vertrekken beter vanuit wat groepen bindt: een gezamenlijk uitgangspunt zoals een gedeelde interesse, een gemeenschappelijk talent of een gezamenlijk doel.

VALKUIL

Besef dat er aan sommige verschillen machts- en statusverschillen hangen. Een ontmoeting kan daardoor zorgen voor ongemak of zelfs emotionele schade bij de groepen in een kwetsbare positie. Anticipeer daarop.

- Verschil mag en moet er zijn. Het is niet de bedoeling dat weg te werken. Activiteiten kunnen net verschillende sterktes verkennen en uitspelen. Maak genoeg ruimte om te werken aan de groepsdynamiek.
- Zorg dat de activiteit varieert aan participatievormen en voldoende openheid en flexibiliteit biedt. Niet iedereen hoeft altijd aan hetzelfde deel te nemen, op dezelfde manier. Idealiter zijn ontmoetingen niet eenmalig en is er een evaluatie achteraf.
- Er kunnen conflicten ontstaan. Conflict kan voor sommige deelnemers een negatief zijn, maar mits een juiste aanpak kan het ook net een leermoment zijn om de werking of activiteit inclusiever te maken. Voorzie letterlijk en figuurlijk ruimte om hier plaats aan te geven, en dit zowel tijdens als na de activiteit en bij de evaluatie.
- Je kan gebruik maken van circustechnieken om laagdrempelig te werken met groepen. Dat zijn vaak goede ijsbrekers en geven kansen voor iedereen om succeservaringen op te bouwen. Inspiratie hiervoor vind je in de publicatie ‘Kijk naar mij’ van Steven Desanghere.

NAAR EEN GROTER PROJECT?

Misschien hebben de partners elkaar echt gevonden en ontstaan er kiemen voor een groter project op lange termijn? Dan gaan jullie best grondig te werk. Stel een goed en haalbaar projectplan op. Doe dit best zo participatief mogelijk.

Een interessante tool is de LCD-toolkit van Demos. Deze toolkit helpt om een project op een participatieve manier vorm te geven. Je kan de toolkit opvatten als een stappenplan met verschillende werkvormen. Je volgt de verschillende stappen en kiest de werkvormen die je wil gebruiken.

De toolkit is opgedeeld drie fases: luisteren, creëren en doen (LCD). Het is opgemaakt vanuit de ervaring dat heel wat organisaties te snel zijn in het bedenken, ontwikkelen en realiseren van projecten. Op een participatieve manier werken houdt in dat je de tijd neemt om na te denken over je eigen aanpak en dat je bewust gaat plannen.

<http://www.demos.be/LCD>

Stap 6: reflecteer, evalueer en verankers

- Wat hebben de jeugdwerkers geleerd over armoede?
- Welke invloed heeft dit op hen? Wat gaan ze in de toekomst anders doen?
- Wat heb je zelf geleerd als dialOOGcoach? Hoe ga jij verder aan de slag in de toekomst voor de ondersteuning van andere groepen?
- Hoe schat jij het draagvlak binnen jouw organisatie in om actief te werken rond (kinderen en jongeren in) armoede? Is er volgens jou voldoende motivatie? Interesse? Energie? Tijd? Middelen?
- Op welke collega kan je zelf terugvallen wanneer het gaat over armoede? Heb je nog collega's die hier rond werken? Beschikken jullie over bepaalde structuren die armoede bespreken?
- Beschik je over genoeg mandaat of autoriteit om acties te ondernemen rond het thema armoede? Mag je hier tijd en middelen voor vrijmaken? Wordt er iets gedaan met de resultaten of opgedane inzichten? Welke weerstanden ondervind je?
- Welke plaats heeft project 'OOG voor armoede' binnen je eigen takenpakket? Binnen de hele werking? Wordt er over het project gesproken? Welke impact heeft het project volgens jou op je organisatie?
- Via welke kanalen wil je de resultaten die komen uit 'OOG voor armoede' verder verankeren binnen je organisatie?
- Met welke concrete vragen/noden blijf je zitten om het 'OOG voor Armoede'-project te doen slagen?

Deel 4

WERKFORMEN

Roodkapje en de wolf

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Je vertelt het verhaal van Roodkapje en de wolf, vanuit het perspectief van de wolf. Hiermee kan je aantonen hoe eenzelfde situatie/problematiek vanuit heel verschillende perspectieven kan bekeken worden, nuances leggen noodzakelijk zijn (niet goed vs. slecht, wij vs. zij, ...). Tijdens de nabespreking ga je hier dieper op in. Dit is ook mogelijk met andere sprookjes.

GESCHIKT VOOR

Groepen - kringgesprek

VOORBEREIDING

Het verhaal herschrijven vanuit het perspectief van de wolf.

FACILITEREN

Iemand die het verhaal vertelt en daarna de nabespreking doet.

RAPPORTEREN EN REFLECTEREN

Vragen zoals:

- Hoe denk je nu over Roodkapje en de wolf?
- Wat kan je daaruit leren als het over armoede gaat en hoe we daarmee omgaan?

Take a step forward

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Elke deelnemer krijgt een strookje papier, met daarop een rol die hij of zij moet aannemen (Bijvoorbeeld: 'Aïsha is 13 jaar en heeft een visuele beperking' of 'Joachim is 6 jaar en woont in een asielcentrum'). Aan de hand van vragen leven de deelnemers zich in hun rol in. De deelnemers gaan op een lijn staan achteraan in een ruimte (groot genoeg om met de hele groep tien stappen naar voor te doen). Er worden verschillende situaties of gebeurtenissen voorgelezen.

BIJVOORBEELD

je lokale groep vertrekt op weekend. Kan jij zonder problemen mee op weekend? Kan jij mee gaan raften? Kan je 's avonds mee op restaurant? ...

Elke keer wanneer het antwoord op die gebeurtenis 'ja' is, mag de deelnemer een stap vooruit zetten. Als het antwoord 'nee' is, blijft de deelnemer staan. Op het einde van de oefening hebben de verschillende deelnemers verschillende posities ingenomen in de ruimte (samenleving). Op basis daarvan volgt een nabespreking.

GESCHIKT VOOR

Groepen vanaf 10 personen

FACILITEREN

- Je vraagt de deelnemers om zich in te leven in hun rol. Dit kan je bevorderen door luidop de volgende vragen te stellen: Hoe was je kindertijd? In wat voor huis ben je opgegroeid? Welke spelletjes speelde je vroeger? Wat was het werk van je ouders? Hoe ziet je dagdagelijkse leven er nu uit? Waar ga je naartoe om te socializen? Wat doe je 's ochtend, 's middags, 's avonds? Welke levensstijl heb je? Waar woon je? Hoeveel geld verdien je elke maand? Welke zijn je vrijetijdsbestedingen? Wat doe je tijdens de vakantie? Waarvan raak je opgewonden en wat jaagt je angst aan? Je vraagt hen vervolgens hun 'identiteit' geheim te houden en te zwijgen tijdens de oefening.
- Vertel hen dat je een lijst van situaties en gebeurtenissen zal voorlezen. Elke keer als het antwoord 'ja' is mogen ze een (gewone) stap naar voor zetten. Als het antwoord 'nee' is blijven ze staan. Laat even tijd tussen de stellingen. Zo kunnen ze goed nadenken en hebben ze de tijd om rond te kijken en te zien hoe zij zich verhouden tot anderen.
- Op het einde vraag je nog eens expliciet dat ze rond kijken en registreren waar zij en de andere staan. Laat ze het papiertje met hun rol er op verfrommelen en op de grond of in de vuilbak gooien, maar nog NIET te verklappen wat hun rol was. In dat laatste geval ga jij rond met een vuilbak want iedereen moet blijven staan!
- Je houdt een grondige nabespreking: Hoe voelde het om een stap naar voor te mogen zetten – of niet? Voor zij die vaak een stap mochten zetten, wanneer hadden ze door dat de rest niet zo snel als hen voortbewoog? Had er iemand op een bepaald moment het gevoel dat zijn of haar grondrechten/mensenrechten/kinderrechten over het hoofd gezien werden? Kunnen de deelnemers raden welke rollen de anderen hadden? (Op dit moment mogen de deelnemers kenbaar maken welke rol ze hadden.) Hoe makkelijk of moeilijk was het om deze rollen te spelen? Waarom wel/niet? Hoe heb je je een beeld gevormd van hoe het leven van dat personage was? Denk je dat deze oefening representatief is voor onze samenleving? Hoe dan/niet? Welke mensenrechten speelden er allemaal mee in deze verschillende rollen? Kan iemand zeggen dat zijn of haar mensenrechten niet gerespecteerd werden? Of dat ze er geen toegang tot hadden? Welke eerste stap kunnen we zetten om deze ongelijkheden in de samenleving aan te kaarten en aan te pakken?

RAPPORTAGE EN REFLECTIE

Verschillende deelnemers onthouden verschillende zaken. Dat is OK. Zorg dat je tijdens de debriefing voldoen terug algemeen gaat; gokken we soms te vaak over wat anderen kunnen/beperken? Hebben we blinde vlekken die ongelijkheid in stand houden? ...

MATERIAAL

- Vragenlijst
- Grote, rustige ruimte
- Rollenkaartjes

Ouc stceet

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Elke deelnemer maakt een tekening van zijn of haar straat op een A3-blad. We leggen al deze tekeningen naast elkaar en bekijken welke kinderen en jongeren hier wonen. Welke aandachtspunten zijn er in de straat/wijk/buurt. Laat de deelnemers ook de diverse organisaties uit de buurt op de kaart zetten en bekijk of hun doelgroepen vertegenwoordigd zijn in jouw lokale groep.

GESCHIKT VOOR

Groepen

FACILITEREN

- Je vraagt op voorhand aan de deelnemers om eens goed rond te kijken in hun straat/buurt en laat hen nadenken over welke organisaties daar reeds aanwezig zijn.
- De verschillende tekeningen brengen het gesprek op gang tussen de verschillende deelnemers en laten je een afspiegeling van de buurt zien.

RAPPORTEREN EN REFLECTEREN

- Welke aandachtspunten zijn er voor jouw buurt? Zie jij veel armoede in de buurt? Hoe zie je dat?
- Welke organisaties zijn er in jouw buurt aanwezig?
- Ken je de werking van deze organisaties?
- Trek je de leden van dergelijke organisaties ook aan in jouw werking? Indien niet: hoe denk je dat dit komt?
- Zie je mogelijkheden om verbinding te leggen met andere organisaties?
- ...

MATERIAAL

- A3-papier en stiften

De hete aardappel

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Je werpt suggesties heen en weer, net als een hete aardappel die je niet in je handen kan houden. Om het ludieker te maken, kan je letterlijk een hete aardappel gebruiken. Iemand mag de 'hete aardappel' doorgeven wanneer hij/zelf een idee heeft aangedragen. Daarna geeft hij de 'hete aardappel' door, en komt dus iemand anders aan het woord.

Door deze methode komt de hele groep aan bod. Het succes van brainstormen ligt er immers in dat er veel verschillende input van iedereen komt.

GESCHIKT VOOR

Groepen vanaf 6 personen

MATERIAAL

Opgewarmde aardappel (← micro-golf)

BRON

Meer informatie:

<http://www.eenmanszaakoprichten.nl/artikelen/tien-brainstorming-technieken/>

Wolken

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Per wolk schrijven deelnemers een verwachting op of een vraag die vervolgens aan een waslijn in het lokaal opgehangen wordt. Op het einde van de bijeenkomst gaan we na welke verwachtingen ingelost zijn en welke verwachtingen we naar de volgende bijeenkomst moeten proberen in te lossen.

GESCHIKT VOOR

Groepen vanaf 2 personen

MATERIAAL

Kaartjes in de vorm van een wolk, wasknijpers, waslijn, schrijfgierief

RAPPORTEREN EN REFLECTEREN

Doorheen de bijeenkomsten gaan we van een 'bewolkte' naar een opgeklaarde hemel, doordat er aan de verwachtingen wordt voldaan.

BRON

Meer informatie kan je vinden op de website van Voorzet:

http://www.voorzet.be/newsite/assets/voorzet.be_downloads_contactgroep_fiche5_verwachtingen_180711.pdf

Met de groep in zee

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

We gaan “met de groep in zee”. De te bevaren route tekenen we uit op een (blauw) papier. Met eilanden, zandbanken, stormen, vuurtorens, ... zetten de deelnemers hun verwachtingen/vragen/wensen op de kaart.

Bijvoorbeeld:

- Eilanden = Met welke vragen zit je/welke verwachtingen heb je?
- Zandbank = Waar loop je op vast?
- Storm = Welke mogelijke conflicten/hindernissen verwacht je?
- Vuurtorens = Welke kansen zie je?

Dit doen we in groep om te vermijden dat het een onsamenhangend geheel wordt en om de gemeenschappelijke verwachtingen/vragen/wensen van de groep in kaart te brengen. Iedere deelnemer vouwt een papieren bootje en zet deze op de zee. Doorheen het traject plaatsen de deelnemers zich telkens op de kaart (met welke verwachtingen (blijven) ze zitten? Welke vragen willen ze beantwoord zien?).

GESCHIKT VOOR

Groepen vanaf 4 personen

RAPPORTEREN EN REFLECTEREN

Doorheen het traject kunnen nieuwe zandbanken e.d. geplaatst worden, maar kunnen ook de bootjes zich verplaatsen. Dit brengt het traject van de groep en van de deelnemers in kaart.

MATERIAAL

- Blauw papier
- Afbeeldingen van zandbanken/stormen/vuurtorens/stranden

BRON

Meer informatie kan je vinden op de website van Voorzet:

http://www.voorzet.be/newsite/assets/voorzet.be_downloads_contactgroep_fiche5_verwachtingen_180711.pdf

Beeldendialoog

OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Jeugdwerkers uit verschillende contexten visualiseren hun dagdagelijks werk en ervaringen door middel van betekenisvolle foto's. Op basis van die foto's wordt de dialOOG aangegaan.

GESCHIKT VOOR

- 1-op-1 gesprek
- Groepsgesprek

VOORBEREIDING

Je vraagt zowel aan de jeugdwerker(s) als aan de begeleider om op voorhand enkele foto's te trekken of te verzamelen, die voor hen betekenisvol zijn binnen hun werk(ing).

FACILITEREN

De foto's kunnen het gesprek op gang brengen en gaande houden. Zie de foto's als een soort leidraad. Wanneer het gesprek stil valt, kan een nieuwe foto gebruikt worden om het terug op gang te brengen.

Aandachtspunten:

- Vermijd dat de foto's één-voor-één overlopen worden. Het moet vooral het verhaal op gang brengen, dus het is zeker niet nodig dat alle foto's behandeld worden. Zie ze als een extra steuntje, niet als een 'must'.
- Grijp niet te snel in. Stiltes kunnen nuttig zijn en de dialOOGpartners kunnen zelf ook het initiatief nemen om een volgende foto boven te halen.

RAPPORTEREN EN REFLECTEREN

- Je kan van de foto's zelf gebruik maken in je rapportage.
 - » Kies bijvoorbeeld van elke dialOOGpartner de meest besproken foto, waaraan je je verhaal dan kan ophangen.
 - » Je kan na de dialOOG aan beide dialOOGpartners zelf vragen om een foto uit te kiezen van zichzelf, of van de ander en daar iets bij schrijven of vertellen. Dit kan ook dienen als insteek voor reflectie!
- Je kan vanuit de verte één of meerdere foto's nemen van de dialOOGpartners die rond de tafel zitten terwijl ze de beelden bespreken.

Mobiele dialoog

OMSCHRIJVING VAN DE METHODE

Een begeleider die actief is binnen een werking die zich specifiek richt op kinderen en gezinnen in armoede neemt de jeugdwerker mee op sleeptouw naar betekenisvolle plaatsen in de ruimere leef- en woonomgeving van kinderen en jongeren in armoede. De jeugdwerker krijgt zo inzicht in het dagelijks of wekelijks handelen van de begeleider door over zijn of haar schouder mee te kijken. Dit format is een dynamische vorm van interviewen die contextspecifieke en betekenisvolle verhalen oplevert.

De jeugdwerker kan in een vervolggesprek de begeleider mee op sleeptouw nemen.

GESCHIKT VOOR

- 1-op-1 gesprek
Idealiter is de begeleider iemand die buurtgericht werk verricht en de jeugdwerker op sleeptouw neemt langs betekenisvolle plekken in de buurt. Bijvoorbeeld een straathoekwerker.
- De mobiele dialOGEN kunnen eventueel een vervolg krijgen door een inspiratiebezoek? Of een switch?

VOORBEREIDING

Vraag aan de begeleider om op voorhand een route uit te stippelen langs betekenisvolle plaatsen. Op die plaatsen kan je even stoppen, als rustpauze of om dieper in te gaan op een aantal zaken.

FACILITEREN

Tijdens de mobiele dialOOG bewaar je best wat afstand. Laat de dialOOGpartners hun gang gaan.

RAPPORTEREN EN REFLECTEREN

Neem een foto van:

- de twee dialOOGpartners die samen op wandel zijn;
- de dialOOGpartners op een betekenisvolle plaats.

Verzamel per betekenisvolle plaats een betekenisvolle quote.

Deel 5

LAAT JE VERDER INSPIREREN

Krijg je er niet genoeg van? Laat je dan verder inspireren op onze website. De Ambrassade bundelde heel wat documentaires, publicaties, online filmpjes, opiniestukken, boeken, artikels over jongeren en armoede.

Ga als de bliksem naar:

WWW.AMBRASSADE.BE/INSPIRATIETIPS-HANDLEIDING

SEE

READ

**PLAY &
EXPERIENCE**

DO

'Exit kinderarmoede'
van De Ambrassade kan je vinden op
ambrassade.be/exitkinderarmoede

DE AMBRASSADE
bureau voor jonge zaken

NIET PRATEN OVER, MAAR PRATEN MET!

Deze handleiding verzamelt
good practices en handvatten
voor jeugdwerkers die een
laagdrempelige dialOOG willen
opzetten met armoedeorganisaties.

Deze handleiding is een initiatief
van De Ambrassade en kwam tot
stand in samenwerking met Uit De
Marge/CMGJ vzw.